

Конституция – эркинлик рамзи

Хар кандай давлат ёхуд жамиятнинг ҳукукий пойдевори булмоги лозим .Зеро,бундай пойдевор булмас экан жамият,миллат таназзулга юз тутлади.

Хуш,ҳукукий пойдевор кандай яратилади . Якин утмишга назар ташласак, аниқроғи собиқ СССР давлати тарихини куриб чикканимизда шу нарсага амин буламизки,бу давлатда ҳам ҳукукий пойдевор яратилган эди.Аммо, у қабул қилган асосий қонун – конституция иттифок таркибига қирган республикаларга уз тақдирини узи белгилаш ҳуқуқини бермас эди. Барча мақсадлар ва манфаатлар марказга бўйсундирилган эди.Бундан ташқари фуқароларга эркинликлар беришни чеклар эди . Фуқароларни ҳуқуқларидан ҳам қура қупроқ мажбуриятлари бор эди .Бундан шу нарса аён буладики ,социалистик тузум уз конституция ва қонун ҳужжатларини халқ билан мутлоқо ҳисоблашмай ,унинг фикрини инобатга олмасдан маълум бир сиёсий доиралар томонидан ,маълум бир мақсадларни қузлаган ҳолда қабул қилган .Шуни унутмаслик керакки , хар кандай даврда ҳам ва хар кандай жамиятда ҳам давлат манфаатлари халқ манфаатларидан устун қуйилар экан,бир қунмас бир қун у халқнинг норозилигига ,нафратига ва қаршилигига учрайди .Худди шундай социалистик тузум ҳам халқларнинг буюқ қаршилигига учради.

Ўзбекистон мустикалликка эришгандан сунг қиска вақт ичида уз миллий ҳукукий асосларига эга булди . Жумладан, мустикалликимизнинг мустикаллик пойдевори булмиш- конституциямизга эга булдик .1992йил 8 декабрдаги ун иккинчи қақирик Ўзбекистон Республикаси Олий Қенгашининг ун биринчи сессиясида қомунистик маққура сарқитларидан мутлоқо ҳоли булган , узиди халқ эрки ва иродасини ифода этган Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси қабул қилинди. Албатта ушбу конституция қуққисдан , бирданига қабул қилингани йуқ . Унғача булган даврда конституцион қомиссия тузилиб ,ушбу қомиссия зиммасига хар бир боб ва модда юзасидан қуқир таҳлил утқазиш халқ билан ҳисоблашган ҳолда, унинг фикрларини инобатга олиш, қерак булса уларнинг тақлифлари асосида лойихалаштириш вазиқаси юқлатилди. Бу ишларнинг ҳаммасига шахсан президент Ислоқ Қаримов ва бошқа ҳуқуқат аъзолари раҳбарлик қиладилар.Хуллас, асосий қонунимиз жамоатчиликнинг қизгин муҳоқамасидан сунг қабул қилинди. Орадан ун уч йил вақт утиб Олий Мақлисининг икки палатали тизимга утиши муносабати билан 2002йил 27 январда умум халқ референдуми утқазилди .Референдум натиқаларига қура ҳамда унинг асосида қабул қилинган 2003йил 24 апрелдаги Ўзбекистон Республикасининг қонунига мувофиқ Конституциянинг XVIII,XIX,XX,XXIII бобларига тузатиш ва қушимчалар қиритилди, ва умумжаҳон стандартларига тула мос қелувчи узининг муқаммал нуқхасига эга булди.Конституциямизнинг муқаддимасида қуйидаги сузлар ёзилган:

Ўзбекистон халқи :

-инсон ҳуқуқларига ва давлат суверенитети гоқларига содиқлигини тантанали равишда эълон қилиб, ҳозирги ва қелажақ авлодлар олдидаги юқсак маъсулиятни англаган ҳолда, узбек давлатчилиги ривожининг тарихий тақрибасига таяниб, демократия ва ижтимоий адолатга садоқатини намоён қилиб, халқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этилган қоидалари устунлигини тан олган ҳолда ,республика фуқароларининг муносиб ҳаёт қечиришларини таъминлашга интилиб, инсонпарвар демократик ҳукукий давлат барпо этишни қузлаб, фуқаролар тиқлиги ва миллий тотувлигини таъминлаш мақсадида, узининг муқтор вақиллари сиймосида Ўзбекистон Республикасининг маққур Конституциясини қабул қилади.

Хулоса урнида шуни айтиш қеракки ,Конституциямиз бизга сиёсий, иқтисодий, маданияй ,маърифий,маънавий,ва ижтимоий соқаларда қенг ҳуқуқ ва имқониятлар берди. Умуман ҳаётда эркин яшаш ва эркин ҳаракат қилиш тушунчаларини сингдириб, том маънода эркинлик рамзига айланди.